

Anotace

Vznik samostatného československého státu – souvislosti, otázky, pochybnosti

Přednáška se pokusí o kritickou reflexi čtyř zásadních témat spjatých se vznikem Československa. (1) Jak rozumět obecnému kontextu, v němž nový stát vzniknul?; (2) Jak tento stát sám sebe interpretoval?; (3) Existovala k němu nějaká reálná alternativa?; (4) Navazují dnešní Česká republika a Slovensko na jeho odkaz? Výklad těchto témat je i příležitostí k zodpovězení klíčové otázky, zda vznik Československa nebyl jen historickým a politickým omylem.

PhDr. Miroslav Pauza, CSc. je vědeckým pracovníkem Oddělení morální a politické filosofie Filosofického ústavu AV ČR. Věnuje se především problematice dějin české filosofie 19. a 20. století, zabývá se též rakouskou a německou filosofií tohoto období.

TGM a antická architektura

Hlavním argumentem pro tezi o „demokratickém charakteru“ Plečnikovy přestavby Pražského hradu jsou vyjádření T. G. Masaryka a jeho dcery Alice. Architekt sám se o smyslu svých děl zásadně nevyjadřoval, nechal vždy promlouvat pouze své stavby a jejich dekorativní prvky. Stavebním typem, který Plečnikovi posloužil jako vzor při přestavbě Pražského hradu v letech 1920-1935, byl patrně palác antických římských císařů. S tímto stavebním typem úzce souvisí obelisk umístěný na třetím hradním nádvoří.

Prof. PhDr. Jan Bažant, CSc. je vědeckým pracovníkem Kabinetu pro klasická studia Filosofického ústavu AV ČR. Badatelsky se věnoval řeckému umění klasické epochy, později antickým tradicím v evropském umění od středověku do současnosti. Nedávno mu vyšla kniha Perseus a Medusa. Zobrazení mýtu od počátku do dneška.

Osvícenský emancipační projekt a otázka genderové rovnosti

Kulturní a politický charakter euroamerické civilizace byl zásadním způsobem ovlivněn osvícenstvím, ze kterého pocházejí ideje svobody, rovnosti, tolerance i koncept lidských práv. Charakteristickým rysem osvícenského emancipačního projektu je schopnost autokorekce, postupného odkrývání a nápravy deficitů v oblasti lidské svobody a rovnosti. Jedním z nich je oblast genderové rovnosti. Přednáška zkoumá vztah mezi osvícenstvím, zavedením volebního práva žen a genderovou rovností.

Mgr. Petr Kouba, Ph.D. působí jako vědecký pracovník Oddělení současné kontinentální filosofie FLÚ AV ČR, přednáší též na Ústavu filosofie a religionistiky FF UK. Vedle fenomenologie a post-fenomenologické filosofie se věnuje též politické filosofii a filosofii osvícenství.

Komický, nebo vážný středověk?

Co víme o tom, jak lidé ve středověké Evropě vnímali smích a směšnost? Používali smích k něčemu jinému či v jiné míře než lidé v antice, v raném novověku, či dnes? A na základě čeho lze na tyto otázky vůbec odpovídat? Přednáška se zaměří na roli smíchu ve středověkém náboženství, na jeho spojení s mocí a na jeho společenské funkce.

Mgr. Martin Šorm je pracovníkem Centra mediévistických studií při Filosofickém ústavu AV ČR. Věnuje se tématům středověké imaginace a literární fikce a francouzské literatuře 12. a 13. století, v současnosti pak především tématu středověké komiky a vážnosti.